

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради
УДУ імені Михайла Драгоманова
Протокол № 8
Голова вченої ради,
ректор, академік В.П. Андрущенко

28 березня 2024 р.

Положення
про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти
в Українському державному університеті
імені Михайла Драгоманова

Київ – 2024 р.

Зміст

Загальні положення	3
Стратегія і політика Університету, принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти.....	5
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм.....	14
Оцінювання здобувачів вищої освіти	18
Забезпечення якості кваліфікації науково-педагогічних працівників	26
Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	34
Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.....	36
Забезпечення публічності інформації.....	38
Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти в Університеті.....	40
Прикінцеві положення... ..	43

Загальні положення

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших нормативних актів Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Статуту Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, рішень Вченої ради Університету, наказів ректора Університету та з урахуванням «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)» (2015) і «Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості» (2019) це Положення визначає систему принципів та заходів внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (далі – Університет).

Основні терміни використані у Положенні:

академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом;

акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання;

освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей;

освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

1. Стратегія і політика Університету, принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти

1.1 Стратегічним завданням Університету є модернізація, удосконалення освітньої діяльності та забезпечення якості вищої освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Університет є одним із провідних університетів України в питаннях якості досліджень науково-педагогічних працівників, досягнень випускників, творчості здобувачів освіти, обсягом міжнародних зв'язків та величиною державної підтримки. Університет прагне перетворитися з регіонального лідера в провідний національний дослідницький класичний університет зі зростаючими можливостями внести свій вклад у місцевий, національний та глобальний прогрес. Ці перетворення набиратимуть нових обертів через підсилення науково-педагогічного складу, удосконалення освітніх програм, переведення інновацій від кампусу до ширшої громадськості, в той час як збільшуватиметься географічне і культурне розмаїття через процеси мобільності та інтерналізації. Центральним завданням університету є: **забезпечення на основі дослідницьких практик підготовки висококваліфікованих і конкурентноспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для різних галузей освіти, культури і виробництва, органів державної влади та управління, підприємств, установ і організацій усіх форм власності, адаптованих до ринкових і демократичних перетворень, здатних жити і творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі, бути громадянами Європи і світу і, одночасно, відданими патріотами України, речниками національних інтересів.**

1.2 Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

- системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);
- системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;

- системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

1.3 Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти організовується з метою забезпечення інституційного рівня гарантування якості підготовки фахівців з вищою освітою в Університеті.

1.4 **Політика** Університету щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти спрямована на формування циклу безперервного вдосконалення, сприяння транспарентності функціонування закладу, створення такої культури якості, в якій усі внутрішні стейкхолдери беруть на себе відповідальність за якість і залучені до забезпечення якості на всіх рівнях закладу.

1.5 Університет забезпечує підготовку фахівців відповідно до національних стандартів вищої освіти та європейських стандартів внутрішнього забезпечення якості освіти.

1.6 Університет провадить освітню діяльність переорієнтовуючись на найновіші тенденції, підвищуючи якість освітніх послуг, поглиблюючи дослідницьку компоненту і розширюючи міжнародні зв'язки.

1.7 Університет сприяє забезпеченню органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, науково-дослідницької, інноваційної діяльності, інтернаціоналізації освітнього простору.

1.8 Забезпечення якості вищої освіти в Університеті здійснюється на основі **принципів**:

- відповідності законодавству України, міжнародним стандартам якості вищої освіти, загальноприйнятим правовим та морально-етичним нормам;
- автономії Університету, щодо відповідальності та забезпечення якості вищої освіти;
- публічності результатів та прозорості процесу забезпечення якості вищої освіти;
- студентоцентризму;
- взаємозв'язку між науково-дослідною діяльністю та освітнім

процесом;

- поглиблення практичної складової в освітньому процесі;
- об'єктивності;
- системності та систематичності;
- безперервного процесу удосконалення освітніх програм та участі

здобувачів освіти у їх розробці;

- академічної доброчесності;
- демократизації;
- гуманізації освітнього процесу, утвердження пріоритетності

загальнолюдських духовних цінностей, українського патріотизму, гармонізації стосунків людини і навколишнього середовища, суспільства і природи;

- запобігання конфліктних ситуацій;
- запобігання проявів нетолерантності будь-якого типу або

дискримінації щодо здобувачів освіти чи працівників;

- відповідальності факультетів, навчально-наукових інститутів, кафедр та інших структурних підрозділів, керівництва Університету, окремих працівників і здобувачів освіти у прийнятті на себе обов'язків із забезпечення якості освіти;

- безперервного моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

- залучення зовнішніх стейкхолдерів до забезпечення якості вищої освіти;

- конкурентоспроможності випускників Університету на ринку праці;

- створення сприятливого освітнього середовища і забезпечення академічної свободи здобувачів освіти і працівників Університету;

- сприяння академічній мобільності;

- компетентнісно-орієнтованого управління в системі професійної підготовки майбутніх фахівців з орієнтацією на кінцевий результат;

- інтеграції у світовий освітній простір при збереженні та розвитку досягнень і традицій української освіти.

1.9 Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої

освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в Університеті передбачає здійснення таких **процедур і заходів**:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті Університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів освіти, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації щодо освітньої діяльності Університету;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності педагогічними і науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

1.10 Процедури забезпечення якості вищої освіти визначаються внутрішніми нормативними документами Університету, Статутом Університету, рішеннями Вченої ради Університету, рішеннями Науково-методичної ради Університету, наказами ректора Університету та цим Положенням відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та інших законодавчих актів.

1.11 Внутрішнє забезпечення якості освіти в Університеті передбачає скоординовану і високопрофесійну діяльність усіх структурних підрозділів Університету, колективних органів управління та самоврядних організацій

здобувачів освіти.

1.12 Система внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті здійснюється на таких рівнях:

- індивідуальному (здобувач освіти, науково-педагогічний працівник, працівник Університету);
- кафедральному (завідувач кафедри);
- факультетському/інститутському (декан, директор інституту, деканат, дирекція, Вчена рада факультету/інституту, Науково-методична рада факультету/інституту, Комісія з академічної етики та інші робочі групи і комісії);
- загальноуніверситетському (Вчена рада Університету, Наглядова рада, ректор, проректори, Науково-методична рада Університету, загальноуніверситетські підрозділи, відділи, центри та ін.).

1.13 Повноваження та відповідальність усіх учасників внутрішнього забезпечення якості вищої освіти визначаються окремими Положеннями, які розробляються відповідно до законодавства України та затверджуються Вченою радою Університету.

1.14 Здобувачі освіти як учасники освітнього процесу беруть участь:

- у заходах, пов'язаних із внутрішнім забезпеченням якості освіти;
- у опитуваннях щодо організації та якості освітнього процесу в Університеті;
- через органи самоврядування у обговоренні питань, внесенні пропозицій щодо внутрішнього забезпечення якості освіти.

1.15 Органи самоврядування: Студентський парламент Університету, Студентські парламенти факультетів/інститутів, Студентські парламенти гуртожитків та інші самоврядні організації здобувачів освіти Університету:

- беруть участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти;
- беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування;

- делегують своїх представників до робочих, консультативно-дорадчих органів;

- вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм.

1.16 Науково-педагогічні працівники (викладачі) несуть відповідальність за зміст дисциплін (навчальних програм), якість та фаховий рівень викладання освітніх компонентів, результати навчання та їх відповідність за кожною дисципліною результатам навчання освітньої програми.

1.17 Науково-педагогічні, наукові і педагогічні працівники Університету зобов'язані:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю, провадити наукову діяльність (для науково-педагогічних працівників);

- підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію (для науково-педагогічних працівників);

- дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються в Університеті, прищеплювати їм любов до України, виховувати їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;

- розвивати у особі, яка навчається в Університеті, самостійність, ініціативу, творчі здібності;

- формувати позитивний імідж Університету;

- дотримуватися вимог законодавства, Статуту, Правил внутрішнього розпорядку Університету та інших нормативно-правових актів.

1.18 Працівники Університету несуть відповідальність за професійне виконання своїх посадових обов'язків відповідно до посадових інструкцій і забезпечують формування сприятливого освітнього середовища в Університеті.

1.19 Кафедри, як базові структурні підрозділи Університету (його філій, факультетів, інститутів), що провадять освітню, наукову та методичну діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузевою групою

спеціальностей та факультети/інститути (як основні структурні підрозділи) несуть відповідальність за організацію, аналіз та удосконалення якості освітнього процесу та за аналіз результатів впровадження освітніх програм на факультеті/ в інституті.

1.20 Завідувач кафедри забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною та науковою діяльністю викладачів.

1.21 Випускові кафедри здійснюють комплекс заходів для забезпечення якості підготовки фахівців з вищою освітою.

1.22 Декани факультетів, директори інститутів несуть відповідальність за впровадження і реалізацію внутрішньої системи забезпечення якості освіти, процедур і заходів, які сприяють удосконаленню якості освітньої діяльності на факультеті/ в інституті.

1.23 Деканати, дирекції спільно з іншими структурними підрозділами Університету організують регулярні моніторингові заходи з проміжного та підсумкового оцінювання здобувачів вищої освіти, інформаційного, методичного забезпечення, організації освітнього процесу на факультеті, в інституті, сприяння працевлаштуванню випускників тощо.

1.24 До функцій Вчених рад факультетів/інститутів належить вирішення питань організації освітнього процесу на факультеті/ в інституті, вироблення пропозицій щодо його удосконалення і підвищення якості, формування рекомендацій для покращення системи внутрішнього забезпечення на факультеті/ в інституті і в Університеті.

1.25 До функцій Науково-методичної ради факультету/інституту належать: вивчення, аналіз стану і координація науково-методичної роботи на кафедрах, контроль якості навчально-методичного забезпечення освітнього процесу на факультеті/в інституті, розробка рекомендацій щодо його удосконалення; експертиза освітніх програм, навчальних планів, програм навчальних дисциплін, програм практичної підготовки, програм курсів

підвищення кваліфікації; аналіз результатів впровадження освітніх програм (якість підготовки фахівців, затребуваність освітніх програм тощо) на факультеті/ в інституті та підготовка пропозицій щодо їхнього удосконалення; розроблення рекомендацій з питань удосконалення змісту освітнього процесу, форм і методів організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти, методики діагностики і контролю та критеріїв оцінювання рівня знань та вмінь здобувачів освіти.

1.26 Основні загальноуніверситетські структурні підрозділи залучені у реалізацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті: Наукова бібліотека Університету (забезпечення актуальними інформаційними продуктами, підтримка наукових досліджень), Навчально-методичний центр (сприяння впровадженню інноваційних методів організації освітнього процесу; координація, організація та контроль навчально-методичної роботи кафедр і факультетів/інститутів Університету; сприяння працевлаштуванню випускників), Центр моніторингу якості освіти (здійснення координації заходів моніторингу якості освіти в Університеті; розробка форм анкет для проведення опитувань усіх стейкхолдерів освітнього процесу за прийнятою методологією, координація та підтримка системи рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів Університету), Центр роботи з персоналом (організація роботи по відбору і розстановці особового складу на факультетах, в інститутах, кафедрах, в лабораторіях, відділах та інших структурних підрозділах Університету; участь у перепідготовці, проведенні атестації працівників Університету), Центр гуманітарної та молодіжної політики (формування молодіжної політики в Університеті; сприяння реалізації потенціалу молоді у всіх сферах університетського життя), Відділ ліцензування та акредитації (контроль і організаційний супровід якості та оформлення ліцензійних і акредитаційних справ), Відділ міжнародних зв'язків (сприяння академічній мобільності наукових, науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються; створення і реалізація спільних освітніх і наукових програм з іноземними закладами вищої освіти, науковими установами, організаціями тощо), Відділ по роботі з іноземними

студентами (залучення іноземних громадян до навчання в Університеті; надання консультативно- інформаційної допомоги іноземним здобувачам вищої освіти), Відділ аспірантури та докторантури (координація підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації; сприяння підвищенню кваліфікації і стажуванню науково-педагогічних працівників), Відділ організації наукових досліджень (координація наукових досліджень в Університеті; сприяння впровадженню нових наукових розробок у освітній процес), Відділ інтелектуальної власності (сприяння дотриманню академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти в Університеті), Інформаційно-обчислювальний центр (створення та підтримка інформаційних систем; впровадження хмарних сервісів в інформаційну структуру Університету), Приймальна комісія (відбір і зарахування абітурієнтів) та інші підрозділи, які забезпечують освітній процес, наукові дослідження і підтримують життєдіяльність Університету та сприяють залученню і зарахуванню абітурієнтів.

1.27 Розробка стратегії і політики Університету, визначення принципів та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті; організація моніторингу стану та якості освітньої діяльності; створення спеціальних комісій і робочих груп із метою вивчення актуальних питань, пов'язаних із реалізацією освітніх програм, із забезпеченням внутрішньої системи забезпечення якості освіти і виробленням пропозицій щодо покращення якості освітнього процесу в Університеті належить до функцій та повноважень Вченої ради Університету, ректора, проректорів, Наглядової ради Університету, Науково-методичної ради Університету.

1.28 Система забезпечення Університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням Університету оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

2. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм

2.1 Університет реалізує свою діяльність відповідно до Стандартів освітньої діяльності та Стандартів вищої освіти.

2.2 Підготовка фахівців в Університеті здійснюється за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими програмами на таких рівнях вищої освіти:

- перший (бакалаврський) рівень;
- другий (магістерський) рівень;
- третій (освітньо-науковий) рівень.

2.3 Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

- бакалавр;
- магістр;
- доктор філософії/доктор мистецтв.

2.4 Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.5 Освітні програми забезпечують здобувачів освіти академічними знаннями, практичними навичками та вміннями, які впливають на особистий

розвиток та можуть бути застосовані здобувачами освіти у майбутній професійній діяльності. Освітні програми визначають очікувані результати навчання, очікуване навантаження здобувачів освіти у ECTS.

2.6 Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вимоги освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми.

2.7 Освітні програми розробляються проектною групою з залученням у цей процес здобувачів освіти, потенційних працедавців та зовнішніх експертів.

2.8 При розробці освітніх програм необхідно враховувати концептуальні підходи і рекомендації усіх внутрішніх стейкхолдерів, залучених до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, Методичні рекомендації з розробки освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, навчальних планів першого, другого і третього рівнів вищої освіти.

2.9 Університет може провадити освітню діяльність спільно з іноземними навчальними закладами за узгодженими освітніми програмами.

2.10 Освітні програми підготовки (профіль, навчальний план, пояснювальна записка), програми нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, розроблені в установленому порядку, рецензуються двома фахівцями цієї предметної галузі. Освітні програми – двома рецензентами, які є працівниками інших освітніх установ. Освітні програми погоджуються із майбутніми працедавцями, що підтверджується не менше ніж двома листами- погодженнями. Програми нормативних і вибіркового навчальних дисциплін рецензуються фахівцями цієї предметної галузі: I рецензент – науково- педагогічний працівник Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, II – науково- педагогічний працівник іншої установи (наукової або закладу вищої освіти).

2.11 На основі висновків рецензентів, кафедра готує рішення, погоджене завідувачем кафедри щодо підтримання рекомендації освітньої програми, програми нормативної (вибіркової) навчальної дисципліни, їх доопрацювання або відхилення. Рішення кафедри у формі витягу з протоколу засідання, програма та рецензії подаються на розгляд Науково-методичної ради факультету/інституту, яка ухвалює подальше рішення щодо підтримання рекомендації освітньої

програми, програми нормативної (вибіркової) навчальної дисципліни, їх доопрацювання або відхилення.

2.12 Рішення Науково-методичної ради факультету/інституту у формі витягу з протоколу засідання подається на Вчену раду факультету/інституту. Вчена рада факультету/інституту ухвалює рішення щодо підтримання освітньої програми. Ухвалюючи рішення щодо підтримання рекомендації освітньої програми Вчена рада факультету/інституту розділяє з розробниками освітньої програми, програми нормативної (вибіркової) навчальної дисципліни відповідальність за науковий та науково-методичний рівень освітньої програми, програми нормативної (вибіркової) навчальної дисципліни.

2.13 Освітні програми, рецензії, рішення кафедри, Науково-методичної ради факультету/інституту, Вченої ради факультету/інституту, оформлені у вигляді витягів із протоколу і погоджені деканом факультету/директором інституту, які відповідають чинним нормативним документам, що регулюють освітній процес в Університеті, подаються до організаційно-методичного відділу Навчально-методичного центру, погоджуються начальником Навчально-методичного центру Університету і передаються до секретаріату Науково-методичної ради Університету за переліком, а у випадку невідповідності – повертаються на доопрацювання.

2.14 Освітні програми розглядаються у секціях Науково-методичної ради Університету і у разі підтримання рекомендації передаються до Вченої ради Університету.

2.15 Освітня програма за погодженням проректора з навчально-методичної роботи виноситься на затвердження Вченої ради Університету.

2.16 Вчена рада Університету затверджує освітні програми та навчальні плани для кожного рівня вищої освіти та спеціальності.

2.17 Після затвердження освітня програма підписується головою Вченої ради – ректором Університету, підпис скріплюється гербовою печаткою Університету.

2.18 Гаранти освітніх програм (голови проектних груп, голови груп

забезпечення) несуть відповідальність за регулярний перегляд та оновлення їхнього змісту, з метою врахування законодавчої бази, останніх наукових розробок у визначеній галузі знань, потреб суспільства, навчального навантаження здобувачів освіти, ефективності процедур оцінювання здобувачів освіти, відповідності потребам ринку праці і очікуванням тих, хто їх опановує.

2.19 Перегляд і моніторинг освітніх програм здійснюється відповідно до визначених процедур, які включають:

- оцінку відповідності освітньої програми стандартам, ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- аналіз змістових компонентів освітньої програми;
- аналіз актуальності змісту освітніх програм;
- (у тому числі попередніх (проміжних)), результатів опанування освітньою програмою здобувачами освіти;
- аналіз результатів опитувань здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, випускників і роботодавців;
- за необхідності внесення змін до освітньої програми.

2.20 Перегляд освітніх програм на відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам здійснює Відділ ліцензування та акредитації спільно з Навчально-методичним центром.

2.21 Усі зацікавлені сторони своєчасно інформуються про внесені зміни до освітніх програм.

3. Оцінювання здобувачів вищої освіти

3.1 Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним і таким, що об'єктивно застосовується до всіх здобувачів вищої освіти та проводиться відповідно до встановлених процедур.

3.2 Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає зрозумілу, максимально об'єктивну та прозору систему оцінювання і організації контролю здобутих знань, зворотний зв'язок, визначену процедуру оскаржень рішень з боку здобувачів освіти.

3.3 Критерії та методи оцінювання оприлюднюються заздалегідь. Оцінювання дозволяє здобувачам освіти продемонструвати міру, у якій було досягнуто запланованих результатів навчання.

3.4 Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до нормативних вимог.

3.5 Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти є важливим засобом координації та удосконалення процесу підготовки фахівців на різних його етапах. Основними функціями контролю є:

- стимулююча, що забезпечує мотивацію здобувачів вищої освіти до навчання;
- коригуюча, що реалізується шляхом подолання недоліків у знаннях здобувачів вищої освіти;
- діагностична, що вказує на рівень, якість та причини досягнення результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- навчальна, яка дозволяє в процесі контрольних заходів поглибити наявні та набути нові знання, вміння та навички;
- інформаційна, що інформує про ступінь успішності в досягненні освітніх стандартів;
- розвивальна, що сприяє розвитку уваги, запам'ятовування матеріалу, мислення, інтелектуального потенціалу тощо;
- виховна, що розвиває морально-етичні якості;
- управлінська, яка забезпечує оптимальну організацію й перебіг навчального процесу.

3.6 В Університеті застосовуються такі основні види контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: вхідний контроль, контроль поточної роботи здобувачів вищої освіти, модульний контроль, рубіжний (міжсесійна атестація), підсумкова семестрова атестація: семестровий контроль (залік або екзамен), контроль залишкових знань (ректорський контроль) та підсумкова атестація випускників.

3.7 Форми і методи проведення контрольних заходів та критерії оцінювання виконання того чи іншого завдання поточного або підсумкового

контролю визначаються кафедрою, включаються до робочих навчальних програм і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру.

3.8 Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, з врахуванням статистичного розподілу позитивних оцінок*, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів досягнень здобувачів вищої освіти показано в таблиці 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Таблиця 1

Статистичний розподіл позитивних оцінок*	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
5%	90 – 100	A	Відмінно	зараховано
10%	80-89	B	Добре	
35%	70-79	C		
30%	65-69	D	Задовільно	
20%	60-64	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* Довідник користувача ЄКТС (2015)

3.9 При контролі успішності науково-педагогічний працівник визначає види робіт та критерії оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, відведених навчальним планом, контингенту здобувачів вищої освіти.

3.10 Критеріями оцінювання можуть бути:

а) при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість;

- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

б) при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи;
- підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Критерії оцінювання повинні доводитись до здобувачів вищої освіти на початку викладання навчальної дисципліни.

3.11 Для визначення рівня оволодіння здобувачами вищої освіти навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень, що має на меті підвищення відповідальності за якість навчання та формування вмінь аналізувати й контролювати особисту діяльність, рекомендується застосовувати такі рівні:

Творчий рівень. Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, при виконанні самостійної роботи.

Високий рівень. Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допускає неточності.

Достатній рівень. Здобувач вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, проте не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає суттєві неточності.

Задовільний рівень. Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях.

Низький рівень. Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Незадовільний рівень. Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом.

3.12 Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться викладачем, як правило, під час семінарських, практичних/лабораторних занять, індивідуальної роботи та за результатами виконання здобувачами освіти завдань самостійної роботи.

3.13 Основними видами поточного контролю є:

- вхідний контроль;
- контроль на аудиторних заняттях;
- контроль самостійної (індивідуальної) роботи;
- модульний контроль;
- рубіжний контроль (міжсесійна атестація).

3.14 Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на різних етапах опанування навчальної дисципліни, забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і здобувачем вищої освіти у процесі навчання, управління навчальною мотивацією здобувачів вищої освіти та здійснення коригуючих дій щодо подальшої організації навчального процесу задля забезпечення досягнення поставлених цілей.

3.15 Аналіз обліку результатів поточного контролю здійснюється деканатами факультетів/ дирекціями інститутів. З цією метою співробітники деканату/дирекції:

- регулярно перевіряють своєчасність заповнення науково-педагогічними працівниками електронного журналу успішності;
- не менше двох разів за семестр визначають та аналізують основні показники успішності здобувачів вищої освіти групи, курсу, спеціальності, освітнього рівня;
- у встановлені терміни надають інформацію щодо успішності здобувачів вищої освіти факультету/інституту до Навчально-методичного центру.

3.16 Вхідний контроль проводиться на початку вивчення навчальної дисципліни з метою визначення рівня знань здобувачів вищої освіти, набутих на попередньому етапі підготовки.

3.17 Контроль під час аудиторних занять проводиться систематично з метою з'ясування рівня розуміння, засвоєння та оволодіння навчальним матеріалом здобувачами вищої освіти, здійснення коригування навчальних технологій, які застосовуються в процесі викладання дисципліни.

3.18 Контроль самостійної (індивідуальної) роботи дозволяє виявити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань. Основними формами контролю самостійної роботи є: оцінювання оглядів наукових публікацій за визначеною тематикою, підготовки рефератів, есе, виконання науково-дослідних, розрахункових завдань, курсових робіт (проєктів) тощо.

3.19 Модульний контроль проводиться з метою виявлення знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти, набутих у результаті опанування певної частини навчального матеріалу, що складає завершений навчальний модуль, та порівняння виявлених знань, умінь, навичок і набутих компетенцій з тим, що передбачалося робочою навчальною програмою дисципліни.

3.20 Рубіжний контроль (міжсесійна атестація) має на меті визначення рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти після завершення вивчення ними окремих розділів, тем навчальних дисциплін і проводиться, як правило, в середині семестру.

3.21 Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться з метою оцінювання результатів навчальних досягнень здобувача вищої освіти на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах.

3.21.1 Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти включає: підсумковий семестровий контроль знань та підсумкову (кваліфікаційну) атестацію випускників.

3.21.2 Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання

навчальних досягнень здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі заліку або екзамену.

3.22 Підсумкова атестація випускників – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

3.22.1 Підсумкова атестація випускників проводиться екзаменаційною комісією після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітньо-професійним (освітньо-науковим) рівнем з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої та кваліфікаційної підготовки випускника вимогам освітньої програми та професійним стандартам. Атестацію здійснюють на підставі оцінки рівня загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей (знання, вміння, комунікація, автономність та відповідальність, інтегральна компетентність) випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і державним стандартом за відповідною спеціальністю.

3.22.2 Порядок проведення підсумкової атестації випускників Університету регламентується «Положенням про екзаменаційну комісію Українського державного університету імені Михайла Драгоманова».

3.23 Контроль залишкових знань (ректорський контроль) – це форма зовнішньої атестації, яка проводиться з метою виявлення рівня знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни після певного проміжку часу, що пройшов по завершенню її опанування. Як правило, контроль залишкових знань проводиться Центром моніторингу якості освіти Університету за завданнями, розробленими відповідними кафедрами.

3.24 З метою забезпечення прозорості освітнього процесу, підвищення об'єктивності оцінювання навчальних досягнень та формування інформаційного банку показників якості навчального процесу в Університеті всі результати поточного (модуль «ПС-журнал успішності студентів») та підсумкового («ПС-Студент») контролю вносяться до електронної бази даних обліку успішності здобувачів вищої освіти.

3.25 Порядок проведення апеляції результатів семестрового підсумкового контролю відбувається згідно з визначеними процедурами:

3.25.1 У разі, якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, яку отримав під час семестрової підсумкової атестації, він має право в день оголошення результатів підсумкового оцінювання звернутися до деканату факультету/дирекції інституту з відповідною апеляційною заявою.

3.25.2 Подана апеляція реєструється в Журналі реєстрації апеляцій, що знаходиться в деканаті факультету/дирекції інституту.

3.25.3 Процедура апеляції проводиться за вмотивованою заявою здобувача вищої освіти на ім'я декана факультету/директора інституту, який збирає апеляційну комісію.

3.25.4 До складу апеляційної комісії входять: голова – декан факультету/директор інституту, заступник декана факультету/директора інституту, в якому навчається здобувач вищої освіти, завідувач кафедри, за якою закріплена дисципліна, викладач кафедри, який читає відповідну дисципліну, але не брав участь в проведенні цього семестрового контролю, та представник ради студентського самоврядування факультету/інституту. З числа членів апеляційної комісії обирається секретар комісії.

3.25.5 Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання.

Здобувач вищої освіти, який подав апеляцію, має право бути присутнім під час розгляду своєї заяви.

За рішенням комісії на засідання може бути запрошений викладач-екзаменатор та/або здобувач вищої освіти.

3.25.6 Під час розгляду апеляції секретар апеляційної комісії веде протокол, де записує всі зауваження членів комісії та відповідні висновки.

3.25.7 При письмовому екзамені (заліку) члени апеляційної комісії, керуючись критеріями оцінювання дисципліни, детально вивчають та аналізують письмові матеріали підсумкового контролю. Повторне чи додаткове опитування здобувача вищої освіти при цьому апеляційною комісією не проводиться.

При усному екзамені (заліку) члени апеляційної комісії аналізують

представлені викладачем-екзаменатором записи здобувача вищої освіти при підготовці відповідей на екзамен (залік). У разі відсутності таких, здобувачеві вищої освіти надається можливість проявити свої знання, відповідаючи на запитання членів апеляційної комісії за тематикою екзаменаційних завдань білета (заліку).

3.25.8 По завершенні розгляду апеляційної справи комісія на закритому засіданні проводить обговорення його результатів та ухвалює відповідне рішення.

3.25.9 Результатом розгляду апеляції може бути ухвалення апеляційною комісією одного з двох рішень:

- «попереднє оцінювання знань здобувача вищої освіти на екзамені (заліку) відповідає рівню та якості знань здобувача вищої освіти з даної навчальної дисципліни і не змінюється»;

- «попереднє оцінювання знань здобувача вищої освіти на екзамені (заліку) не відповідає рівню і якості знань здобувача вищої освіти з даної навчальної дисципліни і заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів підсумкового контролю)».

3.25.10 Після закінчення засідання апеляційної комісії протокол із висновками щодо оцінювання екзаменаційних відповідей здобувача вищої освіти підписується всіма членами апеляційної комісії, які брали участь у засіданні.

3.25.11 Результати апеляції оголошуються здобувачеві вищої освіти відразу після закінчення розгляду його роботи (обговорення відповідей), про що здобувач вищої освіти особисто робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії.

У разі відсутності здобувача вищої освіти на засіданні апеляційної комісії, секретар комісії здійснює відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії і доводить результати розгляду апеляції до відома здобувача вищої освіти.

3.25.12 Якщо, в результаті розгляду апеляції, апеляційна комісія ухвалює рішення про зміну попередніх результатів підсумкового контролю, нова оцінка знань здобувача вищої освіти виставляється цифрою та прописом спочатку в протоколі апеляційної комісії, а потім із записом «Апеляція» проставляється в

екзаменаційній роботі, у відомості обліку успішності, заліковій книжці (індивідуальному навчальному плані) здобувача вищої освіти і вноситься до Журналу реєстрації апеляцій.

3.25.13 Нова оцінка у відомості обліку успішності, екзаменаційній роботі та заліковій книжці здобувача вищої освіти підписується головою апеляційної комісії.

3.25.14 Документами про діяльність апеляційної комісії, що зберігаються в деканаті факультету/дирекції інституту, є:

- Журнал реєстрації апеляцій, що є документом суворого звітного;
- апеляційні заяви щодо результатів підсумкового оцінювання (час зберігання – протягом терміну підготовки здобувача вищої освіти);
- протоколи засідань апеляційної комісії (час зберігання – протягом терміну підготовки здобувача вищої освіти).

3.25.15 Апеляцію щодо оцінок, виставлених екзаменаційною комісією на випускних екзаменах, - не проводять. В особливих випадках (порушення процедури захисту, медичні показання) здобувач освіти має право звернутися до ректора Університету із заявою про повторне проведення випускного екзамену.

4. Забезпечення якості кваліфікації науково-педагогічних працівників

4.1 Університет забезпечує педагогічних і науково-педагогічних працівників сприятливим середовищем, яке передбачає наявність зрозумілих та прозорих критеріїв і процедури зарахування на роботу та умов зайнятості, сприяння академічній мобільності та професійному розвитку викладачів, заохочення наукової діяльності та запровадження інновацій у методах викладання.

4.2 Порядок конкурсного відбору на вакантні посади (у тому числі у зв'язку із закінченням контрактів або строкових трудових договорів) науково-педагогічних працівників: проректора, декана факультету/директора навчально-наукового інституту; керівника відокремленого структурного підрозділу; заступника декана/директора навчально-наукового інституту, діяльність якого безпосередньо пов'язана з освітнім процесом; директора бібліотеки; завідувача

кафедри; професора; доцента; старшого викладача; викладача; асистента; концертмейстра; завідувача відділом аспірантури та докторантури; ученого секретаря визначає «Положення про порядок проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова».

4.3 Обрання декана факультету, директора навчально-наукового інституту, директора відокремленого структурного підрозділу відбувається після розгляду конкурсною комісією за поданням ректора на зборах органу громадського самоврядування відповідного структурного підрозділу шляхом відкритого або таємного голосування.

4.4 Обрання на посаду завідувача кафедри, проректорів, директора Наукової бібліотеки, завідувача відділу аспірантури і докторантури та Ученого секретаря здійснюється за конкурсом шляхом таємного голосування на засіданні Вченої ради Університету. Обрання на посаду асистента, викладача, старшого викладача, доцента здійснюється за конкурсом шляхом таємного голосування на засіданні Вченої ради відповідного факультету/інституту.

4.5 Загальна процедура конкурсного відбору передбачає такий порядок:

- 1) видання наказу про проведення конкурсного відбору на вакантну посаду;
- 2) публікація оголошення про проведення конкурсного відбору;
- 3) прийняття документів кандидатів;
- 4) перевірка працівником відділу кадрів комплектності поданих кандидатом документів;
- 5) попередній розгляд документів конкурсною комісією Університету;
- 6) обговорення кандидатури на засіданні структурного підрозділу (кафедри, Вченої ради факультету/ навчально-наукового інституту, конференції (зборах) трудового колективу підрозділу, ради студентського самоврядування), залежно від посади;
- 7) обрання кандидата таємним голосуванням Вченою радою Університету (факультету/інституту) та рекомендація ректору щодо подальшого працевлаштування кандидатів;

8) укладення контракту та видання наказу ректора про призначення (прийняття) на посаду та/або переривання трудових відносин з кандидатом, який не пройшов конкурсний відбір.

4.6 Конкурсні засади заміщення посад науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору:

4.6.1 На посади науково-педагогічних працівників обираються, як правило, особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра (спеціаліста) і за своїм рівнем кваліфікації та професійними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників чинним законодавством України, вимогам, указаним у затверджених ректором Університету посадових інструкціях науково-педагогічного працівника та умовам оголошеного конкурсу.

4.6.2 Про оголошення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, у тому числі посад в обсязі неповної ставки посадового окладу, видається наказ ректора Університету. Про зміни умов конкурсу або його скасування також видається наказ ректора Університету. Процедура конкурсного відбору на посаду, яка буде вакантною з певної дати, проходить, як правило, у термін до закінчення строкового трудового договору (контракту) з особою, яка її обіймала.

4.6.3 Оголошення про проведення конкурсного відбору публікується у засобах масової інформації (періодичній пресі) та на офіційному сайті Університету.

4.7 Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюється відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів Українського державного університету імені Михайла Драгоманова».

4.8 Щорічно проводиться рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічного складу та структурних підрозділів за критеріями і показниками національного і міжнародних рейтингів університетів з використанням автоматизованої системи.

4.9 Оцінює науково-педагогічну діяльність структурних підрозділів Університету Вчена рада Університету.

4.10 Вчена рада Університету присвоює вчені звання професора, доцента та старшого дослідника і подає відповідні рішення на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4.11 Вхід до системи рейтингового оцінювання авторизований на головній сторінці сайту Університету. Кожен науково-педагогічний працівник має змогу занести до системи результати професійної діяльності за навчальний рік, а відповідні експертні комісії кафедр, факультетів/інститутів та Університету перевірити їх достовірність.

4.12 Оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників Університету враховує результати досягнутого рівня кваліфікації навчальної, методичної, науково-дослідної, організаційної роботи та виховної роботи і науково-дослідної роботи здобувачів освіти. Головною метою оцінювання є стимулювання викладачів до підвищення свого професійного рівня.

4.13 Оцінювання діяльності кафедр включає наступні показники:

- загальнокафедральні (кількість штатних ставок (всього); наявність у складі кафедри НДЦ (Науково-дослідних центрів); наявність у складі кафедри НДЛ (Науково-дослідних лабораторій); кількість організованих і проведених Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, університетських конференцій на базі кафедри; кількість організованих і проведених кафедрою Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, університетських студентських олімпіад з навчальних дисциплін і спеціальностей, конкурсів, виставок, спортивних змагань, чемпіонатів тощо (кількість заходів);
- сумарний рейтинг викладачів, який обчислюється як сума рейтингів кожного викладача кафедри.

Зведений рейтинг кафедри складає суму загальнокафедральних показників плюс сумарний рейтинг викладачів, що розділено на кількість ставок на кафедрі.

4.14 Для оцінювання діяльності факультетів/інститутів застосовуються такі основні групи показників:

- економічні показники;

- показники науково-дослідної роботи і міжнародного співробітництва;
- показники успішності здобувачів освіти.

4.15 Актуальні питання організації освітнього процесу на факультеті/ в інституті або кафедрі заслуховуються на засіданнях Ректорату та Вченої ради Університету.

4.16 Результати оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти оприлюднюються щорічно на офіційному вебсайті Університету.

4.17 З метою всебічного комплексного оцінювання педагогічної діяльності, професійної кваліфікації і ділових якостей педагогічних працівників на основі об'єктивних, обґрунтованих критеріїв, за якими визначаються відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, та присвоюється кваліфікаційна категорія в Університеті, здійснюється атестація педагогічних працівників.

4.18 Чергова атестація педагогічних працівників Університету здійснюється раз на 5 років з метою визначення відповідності кваліфікації педагогічного працівника займаній посаді, зокрема виконання затверджених Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, а також стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності навчально-виховного процесу.

4.19 Педагогічні і науково-педагогічні працівники Університету зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію.

4.20 Метою підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників є забезпечення висококваліфікованими викладацькими кадрами навчального процесу за спеціальностями, з яких Університетом здійснюється підготовка фахівців, та перманентного поліпшення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу за рахунок вивчення вітчизняного та закордонного досвіду у науково-теоретичному і науково-прикладному аспектах

з фахових дисциплін та організації і реалізації освітнього процесу.

4.21 Результати підвищення кваліфікації та стажування враховуються при атестації, обранні за конкурсом та прийнятті на роботу педагогічних і науково-педагогічних працівників Університету.

4.22 З метою вдосконалення професійної підготовки (шляхом поглиблення і розширення її професійних знань, умінь і навичок, набуття особою досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності) Університет сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

4.23 Стажування передбачає формування і закріплення на практиці професійних компетентностей з одного аспекту однієї теоретичної або прикладної галузі фахових знань, здобутих у результаті теоретичної підготовки, щодо виконання завдань і обов'язків на займаній посаді, вивчення передового досвіду, формування особистісних якостей для виконання професійних завдань на новому, більш високому якісному рівні в межах певної спеціальності.

4.24 Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці, на виробництві, інформальна освіта (самоосвіта) тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

4.25 Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації;
- стажування;
- участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;

4.26 Окремі види діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти) можуть бути визнані як підвищення кваліфікації відповідно до чинного законодавства.

4.27 Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету мають право самостійно обирати конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання

освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

4.28 Підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників може здійснюватися як в Україні, так і за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом); безпосередньо в Університеті; у рамках міжнародних проєктів, програм академічної мобільності, міжнародної співпраці, білатеральних угод та з власної ініціативи; згідно з чинним законодавством безпосередньо в Університеті. Результати підвищення кваліфікації в такому разі не потребують визнання Вченою радою Університету (факультету/Інституту).

4.29 Терміни і обсяги підвищення кваліфікації чи стажування:

4.29.1 Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників устанавлюється в годинах та/або кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС, (один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою.

4.29.2 Один день стажування оцінюється у 6 годин або 0,2 кредиту ЄКТС.

4.29.3 Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Університету здійснюється відповідно до річного плану підвищення кваліфікації, визначається відповідно до його фактичної тривалості в годинах без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або в кредитах ЄКТС з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

4.29.4 Терміни підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників у закладах-виконавцях України та за кордоном визначаються з урахуванням обсягу годин навчальної програми, її мети і завдань та відповідно до вимог законодавства та на підставі відповідних договорів.

4.29.5 Довгострокове підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників здійснюється не рідше як один раз на п'ять років зі збереженням заробітної плати як без відриву (не менше 2 місяців) від основної роботи, так і з відривом (не менше 1 місяця) педагогічних і науково-педагогічних працівників. У разі підвищення кваліфікації чи стажування з відривом від основного місця роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників мають

право на гарантії і компенсації, передбачені законодавством України.

4.29.6 Обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету протягом п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС.

4.29.7 Обсяг підвищення кваліфікації шляхом участі педагогічного або науково-педагогічного працівника у програмі академічної мобільності зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЄКТС на рік.

4.29.8 Один тиждень наукового стажування науково-педагогічних працівників закладів вищої і післядипломної освіти зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС за рішенням Вченої ради.

4.29.9 Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

4.29.10 Обсяг підвищення кваліфікації шляхом здобуття наукового ступеня, рівня вищої освіти зараховується відповідно до встановленого обсягу освітньо-професійної (освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми у годинах або кредитах ЄКТС, за винятком визнаних (зарахованих) результатів навчання з попередньо здобутих рівнів освіти.

5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

5.1 Університет створює і розвиває сприятливе освітнє середовище для учасників освітнього процесу з можливістю реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для кожного здобувача освіти.

5.2 Освітній процес в Університеті забезпечується високим рівнем викладання та іншими ресурсами, які допомагають навчанню.

5.3 Ресурси для організації освітнього процесу є загальнодоступними, а

здобувачі освіти поінформовані про їхню наявність.

5.4 Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу здійснюється відповідно до вимог освітніх програм.

5.5 Здобувачі освіти мають можливість отримувати необхідні консультації та допомогу від різного роду служб і консультантів.

5.6 Університет і відповідальні служби зобов'язані організувати моніторинг навчальних ресурсів, проводити опитування серед здобувачів освіти щодо організації освітнього процесу та реагувати на відгуки здобувачів освіти, відслідковувати, переглядати і вдосконалювати ефективність роботи служб підтримки, доступних для здобувачів освіти.

5.7 Соціально-побутова інфраструктура Університету передбачає наявність:

- навчальних і науково-дослідницьких лабораторних приміщень;
- Наукової бібліотеки з читальними залами;
- установи громадського харчування;
- спортивного комплексу;
- актової зали;
- студентського містечка;
- гуртожитків;
- навчально-оздоровчих та спортивно-оздоровчих таборів, баз і

комплексів та ін.

5.8 Навчально-методичне забезпечення Університету передбачає наявність:

- усіх затверджених в установленому порядку освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм, навчальних планів, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;

- робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчальних планів, які включають: програму навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті;

- програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми;
- методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти;
- навчальні плани з обов'язковим вивченням української мови як окремої навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для підготовки іноземців та осіб без громадянства.

5.9 Університет сприяє створенню умов для самореалізації та творчого розвитку, реалізації інноваційного потенціалу здобувачів освіти у всіх сферах університетського життя і ґрунтується на пріоритетах:

- підтримки творчих молодіжних ініціатив;
- утвердження патріотизму, духовності, моральності;
- популяризації здорового способу життя;
- сприяння зайнятості молоді;
- обміну досвідом та участі у реалізації міжнародних програм з питань молоді.

5.10 Реалізація зазначених пріоритетів забезпечується відповідними структурними підрозділами університету, зокрема:

- Навчально-методичним центром;
- Відділом по роботі з іноземними студентами;
- Центром гуманітарної та молодіжної політики;
- Студентським профкомом та в безпосередній взаємодії із самоврядними організаціями здобувачів освіти.

6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

6.1 Для забезпечення внутрішньої якості освіти в Університеті та для ефективного управління освітнім процесом Університет здійснює постійний самоаналіз, на основі збору й аналізу інформації про діяльність його структурних підрозділів, організацію і результати освітнього процесу.

6.2 Моніторинг системи забезпечення якості вищої освіти передбачає постійне спостереження, збір інформації, у тому числі шляхом проведення опитувань, діагностику та аналітичне опрацювання даних щодо ключових індикаторів діяльності Університету й формування рекомендацій щодо процедур забезпечення та постійного підвищення якості вищої освіти в Університеті.

6.3 До переліку основних індикаторів (складових інформаційної системи) входять модулі, що зокрема відображають:

- інформацію щодо характеристики складу контингенту здобувачів вищої освіти;
- результати моніторингу досягнень здобувачів освіти та показники їхньої успішності;
- структуру навчальних програм та їх ресурсного забезпечення;
- механізми оцінювання здобувачами освіти якості чинних навчальних програм;
- інформацію щодо освітніх і наукових та інших здобутків (спортивних, мистецьких, творчих) здобувачів освіти;
- ефективність і професійну компетентність роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- науково-дослідну складову, зовнішнє співробітництво з державними установами і організаціями, міжнародне співробітництво;
- загальні характеристики та основні показники діяльності Університету та порівняння з показниками інших однопрофільних закладів;
- інформацію про місце Університету серед інших закладів вищої освіти з посиланнями на результати вітчизняних, європейських та світових рейтингів;
- інформацію щодо працевлаштування випускників, конкурентоспроможності та затребуваності випускників на ринку праці, кар'єрних траєкторій випускників;
- інформацію щодо інформаційного, технічного оснащення, матеріального забезпечення тощо.

6.4 Системний облік і аналіз ресурсів використовується як ефективний

інструмент для забезпечення та поліпшення якості освітньої діяльності університету.

6.5 Для забезпечення автоматизації основних процесів діяльності в Університеті створено єдине інформаційне середовище, яке складається з 4 основних частин:

- система управління IT-інфраструктурою;
- система підготовки фахівців і розробників власного ПЗ;
- система віртуальних навчальних середовищ факультетів/інститутів;
- система моніторингу якості надання освітніх послуг.

6.6 Споживачами інформаційного середовища є система контурів:

- до внутрішнього першого контуру входять усі кафедри Університету і всі факультети, навчально-наукові інститути Університету;
- до другого внутрішнього контуру входять відокремлені навчальні підрозділи Університету та українські локальні центри системи дистанційного навчання;
- до зовнішнього – закордонні локальні центри системи дистанційного навчання Університету.

6.7 Функціонування і зв'язок підсистем забезпечується програмними продуктами з лінійки системного ліцензійного програмного забезпечення, отриманого в рамках програми Dream Spark Microsoft, і програмними продуктами власного виробництва.

6.8 Інформаційний сервіс в Університеті забезпечують:

- Інформаційний сайт Університету (модератори сайту);
- Система автоматизації навчальної діяльності «Університет» – (адмініструється та супроводжується працівниками Навчально-методичного центру);
- Бібліотечна система (супроводжується та поновлюється співробітниками Наукової бібліотеки Університету).

6.9 Інформаційно-аналітична система «Університет» використовується у якості базової платформи управлінської та навчальної діяльності охоплює майже

всі аспекти освітньо-організаційної діяльності Університету (пакети Деканат, ПС-Журнал та інші).

7. Забезпечення публічності інформації

7.1 Інформація оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про доступ до публічної інформації» та наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів» й включає основну інформацію та документацію про діяльність Університету, його структурних підрозділів, зокрема:

- Статут Університету;
- ліцензію на провадження освітньої діяльності;
- сертифікати про акредитацію освітніх програм;
- інформацію про склад керівних органів Університету;
- інформацію про ліцензований обсяг та фактичну кількість осіб, які навчаються в Університеті;
- положення про колегіальні органи та їх персональний склад, а також положення про структурні підрозділи Університету тощо;
- документи, якими регулюється порядок здійснення освітнього процесу;
- освітні програми, що реалізуються в Університеті, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- інформацію про кошторис Університету та всі зміни до нього, звіт про використання та надходження коштів;
- інформацію щодо проведення тендерних процедур;
- штатний розпис;
- інформацію про наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- інформацію про матеріально-технічне забезпечення (згідно з ліцензійними умовами);
- на інформацію про напрями науково-дослідної діяльності;
- наявність гуртожитків;

- результати моніторингу якості освіти в Університеті;
- річний звіт про діяльність Університету;
- Правила прийому до Університету у відповідному році;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- розмір плати за навчання, підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації здобувачів освіти;
- перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати.

7.2 Керівники структурних підрозділів Університету несуть відповідальність за своєчасне та систематичне оновлення інформації на вебсайті Університету.

7.3 На офіційному вебсайті Університету <http://www.udu.edu.ua/> створено розділ «Прозорий університет», де регулярно розміщується та оновлюється обов'язкова інформація, передбачена законодавством.

8. Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти в Університеті

8.1 З метою забезпечення дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу Університет забезпечує функціонування системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

8.2 Забезпечення реалізації принципів академічної доброчесності в Університеті, що включає, зокрема, запобігання академічному плагіату та його виявленню в наукових, навчально-методичних і навчальних працях науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів та форм навчання, аспірантів, докторантів тощо; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвиток навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізацію самостійної та індивідуальної роботи при створенні авторського твору та відповідальність за

порушення загальноприйнятих правил цитування визначає Положення «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова».

8.3 Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

8.4 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

8.5 За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні ступеня чи присвоєнні вченого звання;

- позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання;

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

8.6 За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування з Університету;

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

8.7 Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної

доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями Університету, що мають бути затверджені Вченою радою університету та погоджені зі Студентським парламентом Університету в частині відповідальності здобувачів освіти.

8.8 Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається Вченою радою університету з урахуванням вимог законів України.

8.9 Перевірці на наявність/відсутність академічного плагіату в обов'язковому порядку підлягають такі види академічних текстів:

- Бакалаврські та магістерські роботи здобувачів освіти Університету на етапі допуску до захисту;
- дисертаційні роботи здобувачів наукових ступенів у спеціалізованих вчених радах Університету на етапі між прийомом дисертації до розгляду та прийомом дисертації до захисту;
- рукописи монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій, які виносяться на розгляд Вченої ради Університету, на етапі їх розгляду Науково-методичною радою факультету/інституту;
- рукописи наукових статей на етапі їх незалежного рецензування та аналізу редакційними колегами наукових видань Університету.

8.10 Науково-педагогічні працівники університету, співробітники, що здійснюють науково-методичну діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів та форм навчання, аспіранти та докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у Положенні про академічну доброчесність в Університеті.

8.11 В Університеті реалізується профілактика академічного плагіату в

освітньому процесі відповідно до визначених процедур.

8.12 Відповідальність за організацію та реалізацію системи академічної доброчесності на факультетах/ в інститутах несуть голови комісій з академічної етики факультетів/інститутів.

8.13 Консультування щодо перевірки на наявність плагіату в роботах науково-педагогічних і педагогічних працівників, співробітників Університету здійснює Відділ інтелектуальної власності.

9. Прикінцеві положення

9.1 Зміни та доповнення до Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова затверджуються Вченою радою Університету.

9.2 Положення набуває чинності з моменту введення його в дію наказом ректора на основі рішення Вченої ради Університету.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчально-методичної роботи

Роман ВЕРНИДУБ

Проректор з наукової роботи

Григорій ТОРБІН

Начальник Навчально-методичного

Центру

Алла РОМАНЧУК

Директор Центру моніторингу

якості освіти

Микола ЧУМАК

Начальник юридичного відділу

Геннадій РАШКОВСЬКИЙ

